

TOPALOĞLU,B., KARAMAN,H., Arapça-Türkçe Yeni Kamus, A.S.Matbaası, İstanbul, 1967.

DENKER,AC.,DAVRAN,B., Almanca-Türkçe Büyük Lûgat, Kanaat Kitabevi, İstanbul, 1973.

KESSLER, G., İçtimaiyata Başlangıç, Çev: ZF.Fındıkoğlu, İÜİF. Yayını, İstanbul, 1938

GÖKALP,Z., Türkçülüğün Esasları, Haz: Mehmet Kaplan, 1000 Temel Eser, İstanbul, 1970.

KAFESOĞLU,İ., Türk Milli Kültürü,TKAE.Yayını,Ankara, 1977.

KARDAŞ,R.,” İya Gökalp'te Kültür ve Medeniyet Anlayışı Üzerine Bir Deneme”,I.,Türk Kültürü,C:15, S:173, TKAE.Yayını, Ankara, 1977, (s:257-266).

MACIVER,RM.,PACE,CH., Cemiyet,I.,Çev: Â.Kurtkan, 1000 Temel Eser/2, İstanbul, 1971.

K.BİLGİSEVEN,Â., Din sosyolojisi, Filiz Kitabevi, İstanbul,1985.

ERKAL,ME., Sosyoloji(Toplumbilim), Filiz Kitabevi, İstanbul,1987.

KURTKAN,Â., “Fert ve Topluluk ilişkileri Bakımından Şahsiyet ve Cemiyet Tipolojisi”,

FINDIKOĞLU ARMAĞAN, İstanbul,İÜİF. Yayını,1977,(s:143-171),

SOROKİN, P A., Bir Bunalım Çağında Toplum Felsefeleri,Çev: Mete Tuncay, Ankara, Bilgi Yayınevi,1972.

ÖKSÜZ,E., “Sosyal Gelişme”,İFM, C:32/1-4, İÜİF. Yayını, İstanbul, 1973, (s:21-41)

KURTKAN,Â., Sosyal İlimler Metodolojisi, İÜİF. Yayını,İstanbul,1978.

HAMİDULLAH,M., İslama Giriş, Çev: K. Kuşçu, A.Sait Matbaası, İstanbul, 1965.

KURTKAN,Â., Genel Sosyoloji, İÜİF. Yayını, İstanbul, 1976,

ERÖZ,M., İktisat Sosyolojisine Başlangıç,İÜİF. Yayını, İstanbul,1977.

İLETİŞİM ADRESİ

Yrd.Doç.Dr.Talip TUZTAŞ

Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü

54300 Hendek /Sakarya e-posta: ttuztas@sakarya.edu.tr , taliptuztas@yahoo.com

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-EKONOMİK PROFİLİ (TOPLUMSAL, SİYASAL VE EKONOMİK PROBLEMLERE KARŞI DUYARLILIK DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA)

Yard.Doç.Dr. Osman ÖZKUL

Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

oozkul@sakarya.edu.tr

Öğr.Gör.Dr. İshak TORUN

Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Bölümü

torun_ishak@yahoo.com

ÖZET

Bu çalışmada Sakarya Üniversitesi öğrencilerinin sosyo-ekonomik durumları ile toplumsal, siyasal ve ekonomik problemler karşısındaki tutumları incelenmiştir. Bu amaçla üniversitenin 2003-2004 yılı eğitim-öğretim döneminde, lisans eğitimini yapan fakültelerde okuyan öğrencilerin toplam sayılarının %3 oranında bir kitle üzerinde anket uygulanmıştır. Anketler fakültelerin her bölümünden eşit sayıda öğrencilere uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sakarya Üniversitesi, öğrenci, sosyo-ekonomik durum, tutum

ABSTRACT

In this study, socio-economic structure of the students of Sakarya University and their attitude towards social, political and economical problems are studied. For this reason a survey is applied to an acceptable proportion of students compare to the students of all faculties. This survey is applied to the departments of all faculties of the University.

Keywords: Sakarya University, students, socio-economic structure, attitude

1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE AMACI

Üniversiteler genelde ve uzun vadede ülkenin büyüüp gelişmesine, özelde ise bulunduğu bölgenin yada şehrin değişip kalkınmasına etki eden en önemli etkenlerden birisidir. Bu gün dünyada bilgi merkezli bir kalkınma öne çıkmaktadır. Bilginin en yeni ve teorik eğitimin yapıldığı kurumların başında üniversiteler

gelmektedir. Nitekim bu nedenle de üniversiteler, ülkemizin daha öncelikli kurumları haline gelmiştir.

Ayrıca Türk gençliği dünyada genel nüfusa oranı bakımından ve üniversite okumak isteyen genç oranı bakımından da çok önemli bir kitleyi oluşturmaktadır. Bu gün yaklaşık olarak 1,5 milyon gencin içersinden sadece %10 gibi küçük bir kesiminin 4 yıllık lisans örgün eğitimi yapan fakültelerde okuyabilme fırsatına sahip olabilmesi, bu kitlenin ciddi bir seçim ve elemenden geçmesi anlamını taşımaktadır. Bu nedenle de bu seçkin genç kitlenin düşünceleri, tutumları, problemleri ile beklentileri önemsenmeli ve iyi anlaşılmalıdır.

Diğer yandan üniversiteler aynı zamanda önemli bir toplumsal değişim ve etkileşim merkezleridir. Ayrıca Üniversitenin toplumsal değişime yaptığı etki kaçınılmaz olarak önemli ve büyüktür. Aynı zamanda üniversitenin bir şehrin toplum yapısına etkisi tek yönlü değildir; kendisi de kent toplumundan bir şekilde etkilenmektedir.

Toplumun ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştirmek, toplumsal gelişmeye yön vermek, gelişmeyi engelleyen yanlış enformasyonu ortadan kaldırmak gibi amaçlar için kurulan üniversiteler çok farklı beklentilere sahip gruplarla etkin bir iletişimde bulunmak ve onların desteğini kazanmak zorunluluğu ile karşı karşıyadır. Keza, Üniversitesi'nin büyüüp gelişmesi, işlevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesi; içinde bulunduğu topluma ekonomik ve toplumsal katkı sağladığının algılanmasına, toplumun beklentilerinin karşılanmasına, onay ve desteğini almasına bağlıdır. Bunun için de öncelikle üniversite öğrencilerinin durumlarının belirlenmesi önem kazanmaktadır.

Türkiye'de üniversiteye girişlerin merkezi sınav sistemiyle yapılmasından dolayı, üniversitelere farklı bölgelerden ve farklı sosyal, kültürel ve ekonomik çevrelerden öğrenci girmektedir. Bu farklılıkların belirlenmesi, hem üniversite yönetimi, hem de öğrencilerin iletişim içinde oldukları toplumsal ve kültürel çevreleri bakımından önem taşımaktadır. Çünkü öğrencilerin ekonomik, sosyal ve kültürel durumları ve beklentileri göz önüne alınmadan uygulanacak politikaların başarılı olma şansı düşüktür.

Nitekim bu ihtiyaçtan yola çıkılarak 1997 yılında Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden Prof. Dr. Bilal Eryılmaz ile birlikte grup öğretim üyesi tarafından "Sakarya Üniversitesi Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Profili" başlığı altında anket yöntemiyle bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Belli aralıklarla bu tür araştırmaların yapılması ve aradaki farklılıklar belirlenerek, ortaya çıkan sonuçlara göre eğitim-öğretim ve diğer sosyal ihtiyaçlara göre, izlenmesi gereken politikaların da güncellenmesi gerekir. Böylelikle, araştırmanın somut verilerinin yardımıyla, üniversite yetkililerinin kurumsal çalışmalar konusunda daha sağlıklı politika belirlemeleri

mümkün olabilir. Araştırma sonucu ayrıca halk-üniversite ilişkilerinin de daha nitelikli bir zemine oturmasına fayda sağlayabilir. Yine üniversite dışında ilgili diğer taraflar da bu bulgulardan faydalanabilecektir

2. ARAŞTIRMADA KULLANILAN YÖNTEM VE ÖRNEKLEM GRUBU

Bilimsel metotla yapılan bu araştırma, araştırmanın teknikleri bakımından uygulamalı araştırma veya alan araştırması modelindedir. Uygulamalı olan bu araştırmanın temel veri toplama yolu anket tekniğidir. Bu teknik yanında, her araştırmada olduğu gibi, literatür ve kaynak taraması da yapılmıştır.

Araştırmanın örneklem grubunu Sakarya Üniversitesine bağlı 4 yıllık lisans eğitimi veren 7 fakültenin öğrencileri oluşturmaktadır. 1996 yılında gerçekleştirilen araştırma sırasında Sakarya Üniversitesinin 4 yıllık fakülte sayısı 5, toplam öğrenci sayısı ise 5246 iken; bu araştırmanın yapıldığı 2004 yılının sonunda fakülte sayısı 7, öğrenci sayısı ise 14.669 olmuştur. Bu sayı bu gün, Sakarya Üniversitesinin 2004-2005 eğitim öğretim dönemindeki toplam öğrenci sayısının yarısına yakın bir toplam oluşturmaktadır.

Çalışma fakültelerin bütün bölümlerinin birinci ve ikinci öğretim öğrencilerini kapsayacak oranda, 58 sorudan oluşan anket uygulanması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Dört yıllık fakültelerin her bölümden toplam 428 öğrenci ile görüşülmüştür. Her fakülteden genel fakülte toplamına eşit oranlarda öğrenci belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya dahil edilen öğrenci sayısı 7 fakültenin öğrenci toplamının yaklaşık %3 üne yakın bir sayıya karşılık gelmektedir.

Araştırmaya diğer yüksek okulların dahil edilmemesinin nedenlerinden birisi, bu okullara merkezi sınav sistemi dışında yetenek sınavları ile ve orta öğretim notlarına göre öğrenci alınmasıdır. Bu okulların akademik olmaktan çok mesleki ağırlıklı eğitim vermeleri de üniversite öğrencilerinin yaklaşımını farklılaştırabilir. Oysa araştırmada öğrencilerin ülke ve dünya problemleri karşısındaki akademik yaklaşımları ve tutumları belirlenmeye çalışılmaktadır. Bu nedenlerle iki yıllık Meslek Yüksek Okulları, Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu, Sağlık Yüksek Okulu ve Devlet Konservatuarı araştırma evreni dışında tutulmuştur. Aşağıdaki iki tabloda Sakarya Üniversitesine bağlı 4 yıllık lisans eğitimi veren fakültelerin toplam öğrenci sayıları verilmektedir.

Tablo 1: Sakarya Üniversitesine Bağlı Dört Yıllık Fakültelerin 1996, 2004, 2005 Yılları Öğrenci Sayıları

Fakülteler	1996	2004	2005
Mühendislik Fakültesi	2769	3758	4476
Fen-Edebiyat Fakültesi	1029	1907	2614
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	753	2608	3313
İlahiyat Fakültesi	388	96	118
Teknik Eğitim Fakültesi	307	990	1246
Eğitim Fakültesi	-	1975	2609
Güzel Sanatlar Fakültesi	-	237	283
Toplam	5246	11771	14669

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Fakülteleere Göre Dağılımı

Fakülteler	Sayı	%
Mühendislik Fakültesi	120	27,1
Fen-Edebiyat Fakültesi	80	18,6
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	100	23,3
İlahiyat Fakültesi	8	1,8
Teknik Eğitim Fakültesi	50	11,6
Eğitim Fakültesi	80	18,6
Güzel Sanatlar Fakültesi	8	1,8
Boş	3	1,3
Toplam	428	100,0

Anket tekniği aracılığıyla toplanan veriler denetlenip, bilgisayar ortamında kodlanarak SPSS istatistik programı ile değerlendirilmiştir. Veriler ilk değerlendirme aşamasında düz ve çapraz tablolar halinde değerlendirilmekle birlikte, soruların çokluğu nedeniyle bir makalenin sayfa sınırlarını zorlayacağı için, makale içinde sadece düz tablolar sunulmuştur. Anket sorularının niteliklerine göre bir sınıflandırma yapılmış ve aşağıdaki konu başlıkları altında tabloya dayalı inceleme ve değerlendirmeler yapılmıştır:

1. Öğrencilerin Aile Profili;
2. Öğrencilerin Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Profili;
3. Öğrencilerin Toplumsal ve Siyasal Konulara Bakışları;
4. Öğrencilerin Geleceğe Bakışları ve Gelecekte Beklentileri;
5. Öğrencilerin Sosyal İlişki Kurma Becerileri ve Kendilerine Güvenleri.

3. BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. Öğrencilerin Aile Profili

Sakarya Üniversitesinin dört yıllık fakültelerinde okuyan öğrencilerin büyük bir kısmının, büyük şehirlerde doğduğu ve yaşamakta olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bu iller Marmara bölgesi ile ikinci olarak Ege bölgesi olmak üzere Türkiye'nin ekonomik olarak gelişmiş bölgelerini

oluşturmaktadır. Sakarya doğumlu öğrencilerin oranı, %8,4 gibi beklenen oranın altında çıkmıştır. (Tablo 3)

Sakarya Üniversitesi öğrencilerinin kardeş sayılarına bakıldığında, genellikle bir-iki kardeş sayısı ile küçük aile yapısına sahip ailelerin çocukları oldukları görülmektedir. Bu tabloya göre Sakarya Üniversitesi öğrencilerinin çekirdek aile yapısına mensup ailelerin çocukları oldukları ve tarım toplumlarında görülen çok çocuklu, geleneksel aile yapısının önemli bir değişim yaşadığı söylenebilir. (Tablo 4)

Anne-babanın eğitim durumuyla ilgili sonuçlar, ilkökul ve lise mezunlarının yoğunlukta olduğu bir tablo sunmaktadır. Anneleri okuyup yazmayan öğrencilerin sayısı ise, %4,7 ile Türkiye ortalamasının üzerinde bir değer olarak kabul edilebilir. Babaların eğitim seviyesi ise, annelere göre daha yüksek olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin babalarının yoğun olarak, lise ve yüksek okul-üniversite mezunları olduklarını görüyoruz. Babaların mezuniyet durumları Türkiye ortalamasının üzerinde bir tablo sunmaktadır. (Tablo 5 ve 6)

Ayrıca 1996 yılında yapılan araştırma sonuçlarına göre de, anne-babaların eğitim seviyelerinin yükseldiği gözlenmektedir. Örneğin; önceki araştırma sonuna göre, lise mezunu annelerin oranı 1996 yılında %14,77 ve Fakülte-Y.O. mezunlarının oranı da 7,89 iken; 2004 yılında bu oran lise mezunlarında %23,4 ve Fakülte-Y.O. mezunlarında ise, %7,89 dan %11,2 ye yükselmektedir. Babaların eğitim düzeylerindeki yükselme ise annelerden daha fazladır. (Tablo 7)

Annelerin çalıştığı iş türüne bakıldığında da yine en fazla yoğunluk, ev hanımı kategorisinde, daha sonra da memur, emekli ve serbest çalışan statüsündedir. Bu durum Tablo:6'ya göre iş ve kazanç yükünün babaya ait olduğu geleneksel Türk aile yapısıyla uyumlu olduğu görülmektedir.

Öğrenci ailelerin ekonomik durumları ise, orta ve ortanın üstünde bir görünüm sunmaktadır. Ancak ortanın altında olarak belirtilen oran, meslek guruplarının ortalama gelir düzeyleri ile doğru orantılı bir görünüm sunmamaktadır. Genel olarak öğrenci ailelerinin orta ve ortanın üstünde bir gelir düzeyinde oldukları görülmektedir. Ailelerin gelir düzeylerinin 1996 yılı ile karşılaştırmak paranın değerinde farklılık nedeniyle güç olacağı için, meslek durumları bakımından bir karşılaştırma yapıldığında her iki araştırma sonucuna göre de memur, serbest meslek ve emeklilerin oranı birbirine yakın görülmektedir. (Tablo 9)

Sakarya Üniversitesine devam eden öğrencilerin sosyo-ekonomik seviyelerinin orta ve ortanın üstünde odaklanmasını, öğrencilerin ve ailelerinin eğitim imkanları açısından olumlu bir sonuç olarak değerlendirmek mümkündür.

Tablo 3: Öğrencilerin Doğum Yerleri

İllerin(Plakaları)	Sayı	%	Toplam %
Belirlenemeyen	4	,9	,9
1,00	8	1,9	2,8
2,00	2	,5	3,3
3,00	2	,5	3,7
4,00	4	,9	4,7
6,00	34	7,9	12,6
7,00	8	1,9	14,5
8,00	2	,5	15,0
9,00	6	1,4	16,4
10,00	6	1,4	17,8
14,00	2	,5	18,2
16,00	16	3,7	22,0
19,00	4	,9	22,9
20,00	4	,9	23,8
22,00	2	,5	24,3
23,00	2	,5	24,8
24,00	2	,5	25,2
25,00	2	,5	25,7
26,00	2	,9	26,6
27,00	2	,5	27,1
31,00	4	,9	28,0
33,00	2	,5	28,5
34,00	150	35,0	63,6
35,00	10	2,3	65,9
36,00	6	1,4	67,3
39,00	2	,5	67,8
41,00	18	4,2	72,0
42,00	8	1,9	73,8
44,00	2	,5	74,3
45,00	4	,9	75,2
46,00	4	,9	76,2
48,00	2	,5	76,6
49,00	4	,9	77,6
51,00	1	,5	78,0
52,00	6	1,4	79,4

53,00	4	,9	80,4
54,00	36	8,4	88,8
55,00	2	,5	89,3
57,00	6	1,4	90,7
58,00	4	,9	91,6
59,00	2	,5	92,1
60,00	4	,9	93,0
61,00	18	4,2	97,2
65,00	2	,5	97,7
66,00	2	,5	98,1
67,00	2	,5	98,6
75,00	2	,5	99,1
77,00	2	,5	99,5
78,00	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 4: Öğrencilerin Kardeş Sayısı

Kardeş	Sayı	%	Toplam %
yok	26	6,1	6,1
1	122	28,5	34,6
2	154	36,0	70,6
3	52	12,1	82,7
4	28	6,5	89,3
5+	44	10,3	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 5: Öğrencilerin Annesinin Eğitim Durumu

	Sayı	%	Toplam %
Okur-yazar değil	20	4,7	4,7
Okur-yazar	32	7,5	12,1
İlkokul	146	34,1	46,3
Ortaokul	76	17,8	64,0
Lise	100	23,4	87,4
Y.O.- Fakülte	48	11,2	98,6
Lisans üstü	4	,9	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 6: Öğrencilerin Babasının Eğitim Durumu

	Sayı	%	Toplam %
Okur-yazar	16	3,7	3,7
İlkokul	94	22,0	25,7
Orta okul	74	17,3	43,0
Lise	116	27,1	70,1
Y.O.- Fakülte	108	25,2	95,3
Lisans üstü	16	3,7	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 7: Öğrencilerin Annesinin Mesleği

	Sayı	%	Toplam %
Boş	6	1,4	1,4
İsci	10	2,3	3,7
Çiftçi	2	,5	4,2
Serbest meslek	26	6,1	10,3
Esnaf-zanaatkar	10	2,3	12,6
Günelik işçi	8	1,9	14,5
Üst düzey bürokrat	4	,9	15,4
Memur	38	8,9	24,3
İssiz-ev hanımı	294	68,7	93,0
Emekli	30	7,0	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 8: Öğrencilerin Babasının Mesleği

	Sayı	%	Toplam %
Boş	6	1,4	1,4
İsci	42	9,8	11,2
Çiftçi	14	3,3	14,5
Serbest meslek	92	21,5	36,0
Esnaf-zanaatkar	58	13,6	49,5
Günelik işçi	4	,9	50,5
Üst düzey bürokrat	4	,9	51,4
Memur	94	22,0	73,4
İssiz	16	3,7	77,1
Emekli	98	22,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 9: Öğrencilerin Ailesinin Sosyo-Ekonomik Durumu

	Sayı	%	Toplam %
üst	12	2,8	2,8
Orta üstü	122	28,5	31,3
orta	240	56,1	87,4
Orta altı	42	9,8	97,2
Alt	10	2,3	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

3.2. Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Profili

Öğrencilerin dört yıllık fakültele girişte puanlarının hesaplanmasında kullanılan ağırlıklar göz önüne alındığında, süper ve genel lise mezunlarının çoğunluğu oluşturması normal bir sonuç kabul edilebilir. Mühendislik ve Teknik Eğitim Fakültelerinin puan türüne göre de %20 lik meslek-teknik lise oranını normal görebiliriz. Ancak, araştırmaya katılan öğrenci sayısına göre, İmam-hatip mezunlarının görece olarak büyük bir oran oluşturduğu söylenebilir. (Tablo 10)

Öğrencilerin 18 tercih içinden ilk 10 tercihini kazanmış olmasına göre ise, görece olarak, öğrencilerin hedeflerine yaklaşan bir mesleki yönelme içinde oldukları söylenebilir. (Tablo 11) Öğrenciler harcama konusunda ailelerine bağlı kalmakta (Tablo 12); harcama oranları ise, 51 milyondan başlayıp, 351 milyona kadar ulaşmaktadır. Türkiye'deki asgari ücretli bir kişinin ücretine yaklaşan öğrencilerin oranı %40'ı geçmektedir. (Tablo 13)

Barınma konusunda ise, arkadaşlarıyla evlerde kalanların toplamı, özel ve devlet yurdunda kalanlardan daha fazladır. Bu tablo, 1996 yılına göre, yurt bakımından daha olumlu görülse de, Sakarya'da yurt ihtiyacının çok ciddi bir konu olmaya devam ettiğini göstermektedir. 1996'da evde kalanların oranı (%56) iken, 2004'de %40'a yakın bulunmuştur. (Tablo 14)

Öğrencilerin yarısı yatay geçişi düşünmemekle birlikte, ilgilenmiyorum diyenleri de buraya dahil etmek mümkündür. Öğrencilerin yabancı dille eğitime karşı tavırlarının negatif olduğu belirlenirken, bu orana yakın bir kitle de yurt dışına gitme eğilimi göstermektedir. Ancak bu durumun Türkiye'deki iş bulma imkanlarının kısıtlı oluşuyla açıklanması mümkündür. (Tablo 15-16)

Boş zamanlarını değerlendirme, dinlenen müzik türü, okunana kitap türü, izlenen T.V. programları ve demokratikleşmede sivil toplum kuruluşlarına verilen önem tablolarından genel olarak Sakarya Üniversitesi öğrencilerinin, kültür, sosyal ilgi ve seviye

açısından da ekonomik seviye gibi, ortalamanın üstünde bir konuma yerleştirilmesi mümkündür. (Tablo 17-18)

Ancak öğrencilerin önemli bir kısmı Adapazarı'nda faaliyetlerine katılacak oranda sivil toplum kuruluşu olmadığını düşünmektedir. Bu durum, üniversite ile Adapazarı arasındaki kültürel ve sosyal ilişkilerin daha çok geliştirilmesi için bazı çalışmaların yapılması gerektiğini göstermektedir. (Tablo 19)

Dinledikleri müzik türü ve izledikleri T.V. programları konusunda ise, yoğun olarak Türk müziğinin dinlendiği ve toplumsal konular ile film programlarının izlendiği belirlenmektedir. (Tablo 20-21)

Öğrenciler ülkemizin en öncelikli probleminin işsizlik olduğunu, daha sonra ise demokrasi ve eğitim problemlerinin önemli olduğunu belirtmektedir. (Tablo 22) Fiyatların belirlenmesi konusuna verilen cevaplarda, "devletin kontrolünde fakat piyasada" düşüncesi daha çok benimsenmektedir. Buradan öğrencilerin toplumsal ve ekonomik problemlere karşı duyarlı oldukları ve sosyal devlet anlayışını benimsedikleri sonucu çıkarılabilir. (Tablo 23)

Mezun olduktan sonra yurt dışına göç etme eğilimi ise, sürekli düşünenler daha az olmakla beraber, dönmek üzere gitmek isteyenlerle beraber toplam %70 gibi oldukça yüksek bir oran olarak karşımıza çıkmaktadır. (Tablo 24)

Tablo 10: Öğrencilerin Mezun Olduğu Lise

	Sayı	%	Toplam %
Genel Lise	134	31,3	31,3
Süper Lise	100	23,4	54,7
Mesl-Teknik Lise	86	20,1	74,8
İmam-hatip Lisesi	58	13,6	88,3
Özel ve Kolej	12	2,8	91,1
Anadolu Lisesi	30	7,0	98,1
Fen Lisesi	4	,9	99,1
Diğer-Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 11: Okuduğu Bölümün Kaçınıcı ÖSS Tercihi Olduğu

	Sayı	%	Toplam %
İlk sıra	52	12,1	12,1
2.-3. Sıra	84	19,6	31,8
4.-9. Sıra	168	39,3	71,0
10 +	114	26,6	97,7

Boş	10	2,3	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 12: Harcamaları Karşılama Biçimi

	Sayı	%	Toplam %
Ailemden	344	80,4	80,4
Akrabamdan	2	,5	80,8
Kendim	20	4,7	85,5
Krediyle	26	6,1	91,6
Bursla	36	8,4	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 13: Aylık Harcama Miktarı

	Sayı	%	Toplam %
<50 milyon	10	2,3	2,3
51-150 mily	94	22,0	24,3
151-250 mily	144	33,6	57,9
251-350 mily	88	20,6	78,5
351 mily +	88	20,6	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 14: Öğrenim Sırasında Kaldığı Yer

	Sayı	%	Toplam %
Ailemle	74	17,3	17,3
Akrabamla	10	2,3	19,6
Devlet yurt	96	22,4	42,1
Özel yurt	54	12,6	54,7
Yalnız	18	4,2	58,9
Arkadaşlarla	164	38,3	97,2
Diğer	6	1,4	98,6
Boş	6	1,4	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 15: Yatay Geçiş Eğilimi

	Sayı	%	Toplam %
Düşünmüyorum	218	50,9	50,9
Şartlar uygun olursa	136	31,8	82,7
Tes.de başarısız oldum	16	3,7	86,4
Yatay geçişle geldim	6	1,4	87,9
İlgilenmiyorum	44	10,3	98,1
Boş	8	1,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 16: Yabancı Dille Üniversite Eğitiminin Değerlendirilmesi

	Sayı	%	Toplam %
Evet olabilir	90	21,0	21,0
Yab.dille evet, yabancı dille eğitime hayır	272	63,6	84,6
Hayır	48	11,2	95,8
Fikrim yok	16	3,7	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 17: Boş Zamanlarını Değerlendirme Biçimi

	Sayı	%	Toplam%
Boş	4	,9	,9
Tiyat. sine. konf.	62	14,5	15,4
Okumak	92	21,5	36,9
İnternet	44	10,3	47,2
Siv.topl.etkinlik	10	2,3	49,5
Müzik dinlemek	76	17,8	67,3
TV seyretmek	52	12,1	79,4
Kahve, bilardo	4	,9	80,4
Spor	24	5,6	86,0
Boş zamanıyok	60	14,0	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 18: Okumak İçin Tercih Edilen Kitap Türü

	Sayı	%	Toplam %
Edebi	70	16,4	16,4
Felsefi	44	10,3	26,6
Siyasi	32	7,5	34,1

	Sayı	%	Toplam %
İktisadi	16	3,7	37,9
Kültür sanat	68	15,9	53,7
Popüler	114	26,6	80,4
Mesleki	72	16,8	97,2
Boş	12	2,8	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 19: Demokratikleşmede Sivil Toplum Örgütlerinin Önemi

	Sayı	%	Toplam %
Önemli, faaliyetlerine katılmaktayım	28	6,5	6,5
Önemli, ancak faaliyetlerine katılmadım	162	37,9	44,4
Önemli ama katılacak sivil toplum yok	204	47,7	92,1
Faydalı değildir	24	5,6	97,7
Boş	10	2,3	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 20: En Fazla Tercih Ettiğiniz TV Programları

	Sayı	%	Toplam %
Haber, a. oturum	100	23,4	23,4
Ekonomi	16	3,7	27,1
Magazin, Eğenc	22	5,1	32,2
Film, dizi film	108	25,2	57,5
Kültür, belgesel	64	15,0	72,4
Spor	40	9,3	81,8
Farketmez	60	14,0	95,8
Diğer	14	3,3	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 21: En Fazla Hoşlandığınız Müzik Türü

	Sayı	%	Toplam %
Boş	6	1,4	1,4
Türk sanat	20	4,7	6,1
Türk halk	56	13,1	19,2
Türk pop	144	33,6	52,8

Klasik batı	20	4,7	57,5
Arabesk	24	5,6	63,1
Özgün	44	10,3	73,4
Tasavvuf	14	3,3	76,6
Yabancı	74	17,3	93,9
Diğer	26	6,1	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 22: Çözülmesi Gereken En Öncelikli Problem

	Sayı	%	Toplam %
Boş	2	,5	,5
Gelir dağılımı	76	17,8	18,2
Bölücülük,terör	8	1,9	20,1
Demokrasi, insan hak	58	13,6	33,6
Eğitim	74	17,3	50,9
Pahalılık,enflasyon	40	9,3	60,3
Hukuk sistemi	16	3,7	64,0
İssizlik	132	30,8	94,9
Yolsuzluk	20	4,7	99,5
Diğer	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 23: Fiyatlar Nasıl Belirlenmelidir?

	Sayı	%	Toplam %
Devlet belirlemelidir	36	8,4	8,4
Devlet kontrolünde piyasada	304	71,0	79,4
Tamamen piyasada	82	19,2	98,6
Boş	6	1,4	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 24: Yurt Dışına Göç Etme Eğilimi

	Sayı	%	Toplam %
Geri dönmek üzere evet	64	15,0	15,0
Geri dönmek üzere evet	232	54,2	69,2
Hayır	130	30,4	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

3.3. Öğrencilerin Toplumsal ve Siyasal Konulara Bakışı

Sakarya Üniversitesi öğrencilerinin %60'a yakın bölümü, üniversitede yeterli düşünce özgürlüğünün olmadığını söylemektedir. Demokrasinin en iyi yönetim biçimi olduğuna katılanların oranı ise, kısmen katılanlarla birlikte %85 civarındadır. Buradan öğrencilerin üniversitede yeterli bir demokratik ortam olmadığını düşündükleri sonucu çıkartılabilir. (Tablo 25)

Ancak askerlerin siyasi ve toplumsal alan üzerinde etkili olması gerektiğini düşünenlerin %41 ve kararsızların oranı %30 olduğu göz önünde tutulursa, öğrencilerin bu konuda önemli bir çelişki içinde oldukları anlaşılmaktadır. Siyasetçilerin etkili olması gerektiğini düşünenlerin oranı da %54,7 olarak kalmaktadır ki, bu sonuç da hem çelişkili, hem de anlamsız bulunmaktadır. Ancak bu sonucu siyasetçilere duyulan güven azlığı ile ilgili olarak açıklamak mümkündür.

Buna benzer bir biçimde, siyasi ve toplumsal alan üzerinde askerlerin etkilerinin %79,4 gibi büyük bir oranda varolduğu kabul edilmektedir. Askerlerden daha fazla bu alanlar üzerinde medyanın (%88,3), daha sonra iş adamlarının (%72,0) etkili olduğu düşünülmektedir. İş adamları ile siyasetçilerin etkileri (%73,8) birbiriyile çok yakın bir derecede var sayılmaktadır. Bu konuda din adamlarının etkisi de %36,0 gibi yüksek bir oranda var sayılmaktadır ki, bu sonuç da hayli ilgi çekicidir.

Siyasetçilerin toplumsal ve siyasi alan üzerindeki etkileri olmalı mı sorusuna verilen evet cevabı ise %54,7 ile daha düşük bir düzeyde kalmaktadır. İşçi, memur ve köylülerin etkili olması gerekir diyenlerin oranı %69,2 ile daha fazla çıkmaktadır. Bu sonuçlar da yukarıda belirtildiği gibi, siyasetçilere olan güven zayıflığıyla ilgili olarak değerlendirilebilir.

Medyanın siyasi ve toplumsal alan üzerindeki etkilerine gelince: %88,3 oranında bir grup medyanın toplumsal ve siyasi alan üzerinde etkisinin olduğunu belirtirken; bu kurum etkili olmalı mı sorusuna verilen cevapların oranı ise %21,5 e düşmektedir. Bu sonuçlar, öğrencilerin çoğunluğunun medyaya karşı olumsuz bir tutum takındıklarını göstermektedir. Benzer bir tutumun, biraz değişen bir oranda iş adamları ile ilgili olarak da gösterildiği söylenebilir. Örneğin, iş adamları etkili diyenlerin oranı %72 iken; etkili olmalı diyenler %45,3'e düşmektedir.

Tablo 25: Üniversitede Yeterli Düşünce Özgürlüğü Var mı?

	Sayı	%	Toplam %
Yeterli	22	5,1	5,1
Kısmen yeterli	152	35,5	40,7
Yetersiz	254	59,3	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 26: Demokrasinin En İyi Yönetim Biçimi Olduğuna Katılıyor musunuz?

	Sayı	%	Toplam %
Katılıyorum	224	52,3	52,3
Kısmen katılıyorum	154	36,0	88,3
Katılmıyorum	32	7,5	95,8
Fikrim yok	18	4,2	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 27: Askerlerin Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Etkileri var mı?

	Sayı	%	Toplam %
Etkili	340	79,4	79,8
Kararsızım	74	17,3	97,2
Etkisiz	12	2,8	100,0
Toplam	426	99,5	
Sistem	2	,5	
	428	100,0	

Tablo 28: Din Adamlarının Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Etkileri Var mı?

	Sayı	%	Toplam %
Etkili	154	36,0	36,0
Kararsızım	134	31,3	67,3
Etkisiz	140	32,7	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 29: İş Adamlarının Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Etkileri Var mı?

	Sayı	%	Toplam %
Etkili	308	72,0	72,0
Kararsızım	94	22,0	93,9
Etkisiz	26	6,1	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 30: İşçi-Memur ve Köylünün Siy. ve Toplam Alan Üzerinde Etkileri Var mı?

	Sayı	%	Toplam %
Etkili	30	7,0	7,0
Kararsızım	58	13,6	20,6
Etkisiz	340	79,4	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 31: Medyanın Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Etkileri var mı?

	Sayı	%	Toplam %
Etkili	378	88,3	88,3
Kararsızım	28	6,5	94,9
Etkisiz	20	4,7	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 32: Sivil Toplum Örgütlerinin Siy. ve Toplam Alan Üzerinde Etkileri var mı?

	Sayı	%	Toplam %
Etkili	50	11,7	11,7
Kararsızım	130	30,4	42,1
Etkisiz	246	57,5	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 33: Siyasetçilerin Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Etkileri var mı?

	Sayı	%	Toplam %
Etkili	316	73,8	73,8
Kararsızım	62	14,5	88,3
Etkisiz	44	10,3	98,6
Boş	6	1,4	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 34: Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Askerler Etkili Olmalı mı?

	Sayı	%	Toplam %
Evet	176	41,1	41,1
Kararsızım	130	30,4	71,5
Hayır	118	27,6	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 35: Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Din Adamları Etkili Olmalı mı?

	Sayı	%	Toplam %
Evet	88	20,6	20,6
Kararsızım	142	33,2	53,7
Hayır	194	45,3	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 36: Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde İş Adamları Etkili Olmalı mı?

	Sayı	%	Toplam %
Evet	194	45,3	45,3
Kararsızım	130	30,4	75,7
Hayır	102	23,8	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 37: Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde İşçi, Memur ve Köylü Etkili Olmalı mı?

	Sayı	%	Toplam %
Evet	296	69,2	69,2
Kararsızım	82	19,2	88,3
Hayır	46	10,7	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 38: Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Medya Etkili Olmalı mı?

	Sayı	%	Toplam %
Evet	92	21,5	21,5
Kararsızım	130	30,4	51,9
Hayır	204	47,7	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 39: Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Sivil Toplum Örgütleri Etkili Olmalı mı?

	Sayı	%	Toplam %
Evet	286	66,8	66,8
Kararsızım	108	25,2	92,1
Hayır	32	7,5	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 40: Siyasi ve Toplumsal Alan Üzerinde Siyasetçiler Etkili Olmalı mı?

	Sayı	%	Toplam %
Evet	234	54,7	54,7
Kararsızım	112	26,2	80,8
Hayır	78	18,2	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

3.4. Öğrencilerin Geleceğe Bakışları ve Gelecekte Beklentileri

Sakarya Üniversitesi öğrencilerinin gerek kendileri, gerekse ülkemizin geleceği konusundaki kaygı ve beklentilerinin araştırıldığı bu bölümdeki tablo sonuçlarına bakılırsa, genel olarak, çok iyi ne de çok olumsuz bir durumun söz konusu olmadığı görülmektedir. Hatta olumluya daha yakın bir yaklaşım ve tutum olduğu bile söylenebilir. Örneğin, tablo41'de öğrencilerin %39,7'si mezuniyetten sonra, özel sektörde çalışmak istemektedir. Bu durum kendine güvenen ve özel sektörde kendini kanıtlayabilecek bir tutum içinde olmayı barındırır.

Ayrıca tablo 42'de Türkiye geleceğini hangi bütünleşme perspektifinde aramalıdır? Sorusuna Avrupa Birliği diyenlerin cevabı da aynı (%39,7) çıkmaktadır. Bu soruya verilen cevaba en yakın oran %23,4 ile hiç birinde çıkmaktadır. Bu cevabı da öğrencilerin kendilerine ve ülkelerinin ekonomik, siyasi ve sosyal konumuna güvendikleri göstermektedir. Türk dünyası ve İslam dünyasına yönelmeyi savunanların oranları ise, hemen hemen aynıdır denilebilir. A.B.'ne nasıl üye olunabileceğine verilen cevap da bu oran ile yakındır. Zor ya da kolaylıkla üye olabileceğini düşünenlerin oranı toplamı, %42,9 çıkmaktadır.

Benzer şekilde öğrencilerin büyük bir kısmı gerek kendi gelecekleri gerekse ailelerinin gelecekleri ile ilgili olarak, olumlu bir beklenti içinde bulunmaktadırlar. Ancak kendileri hakkında ailelerine göre nispeten küçük bir farkla daha düşük bir beklenti düzeyi olduğu görülüyor; bunu da yukarıda belirlendiği gibi mezun olduktan sonraki iş bulma fırsatının düşük oluşuyla ilişkisi olabilir.

Türk milletinin geleceği hakkında da olumlu bir beklenti düzeyi tespit edilmektedir. Biraz diyenler %29,4, oldukça diyenler %22,9 ve çok diyenler %18 hepsi toplandığında, %70'i geçmektedir. Ancak aynı iyimser beklentinin dünya barışı ve geleceği hakkında da taşınmadığı görülüyor. Bu konuda tamamen olumsuz düşünenler ile, çok az ümit içinde olanlar, %55'i bulmaktadır.

Tablo 41: Mezuniyet Sonrası Çalışmak İstedığınız Sektör

	Sayı	%	Topl %
Kendi işim	100	23,4	23,4
Kamu kesimi	122	28,5	51,9
Özel sektör	170	39,7	91,6
Farketmez	34	7,9	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 42: Türkiye 21.Yüzyılda Geleceğini En Çok Hangi Bütünleşme Perspektifinde Aramalıdır?

	Sayı	%	Topl %
AB	170	39,7	39,7
İslam dünyası	62	14,5	54,2
Türk dünyası	66	15,4	69,6
ABD	8	1,9	71,5
Hiç birinde	100	23,4	94,9
Diğer	22	5,1	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 43: Türkiye'nin AB Üyelik Süreciyle İlgili Ne Düşünüyorsunuz?

	Sayı	%	Topl %
Kolayca üye olacak	34	7,9	7,9
Zorlukla üye olacak	150	35,0	43,0
Tahminim yok	88	20,6	63,6
Üye olamayacak	154	36,0	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 44: Kendi Geleceğinize Olan Umud Durumu

	Sayı	%	Topl %
Hiç	18	4,2	4,2
Çok az	48	11,2	15,4
Biraz	128	29,9	45,3
Oldukça	148	34,6	79,9
Çok	84	19,6	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 45: Ailenizin Geleceğine Olan Umud Durumu

	Sayı	%	Topl %
Hiç	6	1,4	1,4
Çok az	34	7,9	9,3
Biraz	118	27,6	36,9
Oldukça	186	43,5	80,4
Çok	80	18,7	99,1
Boş	4	,9	100,0

Toplam 428 100,0

Tablo 46: Türk Milletinin Geleceğine Bakış

	Sayı	%	Topl %
Hiç	36	8,4	8,4
Çok az	84	19,6	28,0
Biraz	126	29,4	57,5
Oldukça	98	22,9	80,4
Çok	80	18,7	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 47: Dünya Barışının Geleceğine Bakış

	Sayı	%	Topl %
Hiç	122	28,5	28,5
Çok az	112	26,2	54,7
Biraz	92	21,5	76,2
Oldukça	52	12,1	88,3
Çok	24	5,6	93,9
Boş	26	6,1	100,0
Toplam	428	100,0	

3.5. Öğrencilerin Sosyal İlişki Kurma Becerileri ve Kendine Güvenleri

Bu bölümde öğrencilerin sosyal psikolojik bakımdan durumları ve sosyalleşme konusundaki becerileriyle, karşılaştıkları sorunları çözme konusundaki beceri düzeyleri belirlenmeye çalışılmaktadır. Tablo 48'de görüldüğü gibi, öğrenciler en fazla kendisiyle barışık olmayı önemsemektedir. Kendisiyle barışık olmayı istemek, diğer konularda ve alanlarda başarılı olmanın temelini oluşturan bir psikolojik tutarlılığı gerektirdiği için, öğrencilerin bilinçli bir tutum içinde oldukları anlaşılmaktadır.

Ayrıca tablo 49'a göre, öğrencilerin benzer bir tutumu çocuklarına da öğretmek istedikleri görülüyor. Bu tabloya göre öğrencilerin %60,7'si çocuklarına kendilerini tanımalarını öncelikli olarak öğretmek istedikleri anlaşılıyor. Bu tabloda görülen önemli bir sonuç da milli ve evrensel değerleri öğretmeyi öncelikli olarak isteyenlerin oranının birbirine çok yakın olmasıdır. Bu sonuçlarla uyumlu bir sonucu tablo 50' de de görmekteyiz: Burada öğrencilerin %49,1'i sorun çözerken en çok başvurduğu yöntemi, "kendim çözerim" diyerek cevaplandırmıştır.

Öğrencilerin aile ilişkilerini belirlemeye yönelik olan tablo 51 ve tablo 52'deki sonuçlara göre de, aile ilişkilerinin genellikle sağlıklı bir durumda olduğu söylenebilir. Örneğin, öğrencilerin %41,1'i anneleriyle hiç sorun yaşamamakta, %42,1' de çok az yaşamaktadır. Babalarla sorun yaşama sıklığının ise, annelere göre biraz daha fazla olduğu görülüyor. %30,4 hiç, %35,5 ise çok az cevabını vermektedir. Anlaşıyor ki, öğrenciler anneleriyle, babalarına göre daha iyi diyalog kurabilmektedir. Kardeşleriyle sorun yaşama oranı da, babalarla yaşanan sorun oranına çok yakın çıkmaktadır.

Öğrencilerin öğretim üyeleriyle sorun yaşama sıklığı ise oldukça düşük seviyede çıkmıştır. Örnek olarak; hiç sorun yaşamıyorum diyenlerin oranı %42,5 ve çok az yaşıyorum diyenlerin oranı ise, %29,9 çıkmıştır. Oldukça ve çok sorun yaşadıklarını bildiren

öğrencilerin oranı toplam %9,3 çıkmıştır. Bu oran, herhangi bir kurum için çok düşük olabilir, ancak bir eğitim kurumu açısından önemsenmesi gereken bir oran olarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin hemcinsleriyle ve karşı cinsle ilişkilerinde ve diğer konularda da sosyal ve psikolojik bakımdan olumlu bir tutum ve özellik içinde oldukları anlaşılmaktadır. Okul tercihi ve yaşamıyla ilgili diğer konulardaki kararları vermekte de kendilerine güvendikleri görülmektedir.

Tablo 48: Hayatınızda Önem Verdiğiniz En Önemli Şey Nedir?

	Sayı	%	Topl %
Kendimle barışıklık	198	46,3	46,3
Diğer kişilerle iyi ilişki	100	23,4	69,6
Ülkem için çalışmak	66	15,4	85,0
İnsanlık için çalışmak	60	14,0	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 49: Çocuklarınıza Öncelikli Olarak Öğretmek İsteddiğiniz Şey Nedir?

	Sayı	%	Topl %
Kendilerini tanımalarını	260	60,7	60,7
Arkadaşlık-dostluk	36	8,4	69,2
Grubuna sadakati	38	8,9	78,0
Vatan-Millete sadakati	50	11,7	89,7
Evrensel değerleri	44	10,3	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 50: Sorun Çözerken En Sık Başvurduğunuz Yöntem Nedir?

	Sayı	%	Topl %
Kendim çözerim	210	49,1	49,1
Arkadaşa danışırım	76	17,8	66,8
Aileme danışırım	70	16,4	83,2
Bilenine danışırım	28	6,5	89,7
Oluruna bırakırım	24	5,6	95,3
Dua ederim	16	3,7	99,1
İlaç-alkol alırım	2	,5	99,5
Boş	2	,5	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 51: Anneyle Sorun Yaşama Sıklığı

	Sayı	%	Topl %
Hiç	176	41,1	41,1
Çok az	180	42,1	83,2
Biraz	40	9,3	92,5
Oldukça	18	4,2	96,7
Çok	10	2,3	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 52: Babayla Sorun Yaşama Sıklığı

	Sayı	%	Topl %
Hic	130	30,4	30,4
Cok az	152	35,5	65,9
Biraz	96	22,4	88,3
Oldukca	24	5,6	93,9
Cok	18	4,2	98,1
Boş	8	1,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 53: Kardeşlerle Sorun Yaşama Sıklığı

	Sayı	%	Topl %
Hic	108	25,2	25,2
Cok az	146	34,1	59,3
Biraz	116	27,1	86,4
Oldukca	22	5,1	91,6
Cok	22	5,1	96,7
Boş	14	3,3	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 54: Öğretim Üyeleriyle Sorun Yaşama Sıklığı

	Sayı	%	Topl %
Hic	182	42,5	42,5
Cok az	128	29,9	72,4
Biraz	74	17,3	89,7
Oldukca	18	4,2	93,9
Cok	22	5,1	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 55: Hemcinsleriyle Sorun Yaşama Sıklığı

	Sayı	%	Topl %
Hic	114	26,6	26,6
Cok az	198	46,3	72,9
Biraz	74	17,3	90,2
Olduca	24	5,6	95,8
Cok	14	3,3	99,1
Boş	4	,9	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 56: Karşı Cinsle Sorun Yaşama Sıklığı

	Sayı	%	Topl %
Hic	148	34,6	34,6
Cok az	170	39,7	74,3
Biraz	76	17,8	92,1
Oldukca	8	1,9	93,9
Cok	14	3,3	97,2
Boş	12	2,8	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 57: Ailesiyle En Çok Yaşadığı Anlaşmazlık Konusu

	Sayı	%	Topl %
Harcama	106	24,8	24,8
Siyasi	10	2,3	27,1
Dinsel	10	2,3	29,4
Hurafe	18	4,2	33,6
Kız-erkek arkadaşlığı	40	9,3	43,0
Eş secimi	14	3,3	46,3
Boş zam.tercihi	72	16,8	63,1
Sorun yok	146	34,1	97,2
Boş	12	2,8	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 58: Kendiniz İçin En Önemli Gördüğünüz Olgu

	Sayı	%	Topl %
Boş	2	,5	,5
Bağımsızlık	108	25,2	25,7
Aile	58	13,6	39,3
Statü	60	14,0	53,3
Dürüstlük	70	16,4	69,6
Değerlere bağlılık	24	5,6	75,2
Evrensel değ. bağlılık	4	,9	76,2
Servet	8	1,9	78,0
Yaşam zevki	46	10,7	88,8
Dini değerler	48	11,2	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 59: Okuduğunuz Bölümü Seçmenizde Etkili Olan Faktör

	Sayı	%	Topl %
Kabiliyetim	216	50,5	50,5
Ailem	58	13,6	64,0
Arkadaşlarım	12	2,8	66,8
Yakın çevrem	20	4,7	71,5
Dersane çevresi	40	9,3	80,8
İş bulma avantajı	42	9,8	90,7
Okul rehber öğretmeni	34	7,9	98,6
Boş	6	1,4	100,0
Toplam	428	100,0	

Tablo 60: Yaşamınızla İlgili Kararları En Çok Kim Vermektedir?

	Sayı	%	Topl %
Kendim	190	44,4	44,4
Ailem	26	6,1	50,5
Aile tavsiyesiyle kendim	202	47,2	97,7
Diğer kimselerle istişare	10	2,3	100,0
Toplam	428	100,0	

4. SONUÇ

Sakarya Üniversitesindeki öğrencileriyle ilgili bir profil belirlemek; onların ekonomik, sosyal ve siyasi konulardaki duyarlılıklarını ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilmiş olan bu çalışmanın, üniversitedeki öğrencilerle ilgili çalışmalara bir katkı sağlaması umulmaktadır. Bir eğitim kurumundaki öğrencilerin beklentileriyle ve tutumlarının belirlenmesi, eğitim kurumunun başarılarını göstermesi ve önünü daha net görebilmesi için, önemli bir altyapı çalışması niteliği taşımaktadır.

Sakarya Üniversitesine bağlı dört yıllık fakültelerde okuyan lisans eğitimi alan öğrenciler üzerinde uygulanan anket araştırması sonucunda elde edilen bulguları ana hatlarıyla şu şekilde özetlemek mümkündür:

Sakarya Üniversitesinde okuyan öğrencilerin, büyük bir bölümü, İstanbul başta olmak üzere, büyük kent doğumludur ve Türkiye'nin ekonomik ve sanayi bakımından gelişmiş bölgelerinden gelmektedirler.

Öğrencilerin ailelerinin ekonomik durumları ve harcama oranları da bu tabloyu doğrulamaktadır. Ayrıca öğrencilerin aile yapıları sanayi dönemi aile yapısı olan, 1-2 çocuklu çekirdek aile yapısı olarak belirlenmiştir ki bu durumu doğrulamaktadır.

Öğrencilerin ailelerinin eğitim ve meslek durumlarına bakıldığında ise, Batı toplumlarındaki gibi kentli sanayi aile yapısından çok, geleneksel Türk aile yapısının korunduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin barınma konusunda daha çok yoğun biçimde evlerde özel yurtlarda kaldıkları anlaşılmaktadır. Sakaryalı olan öğrenci sayısına göre, ailesinin yanında kalan öğrenci sayısının fazlalığı, yakın illerden gelen öğrencilerinin sürekli ailesinin yanında kaldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca önemli bir kitlenin hafta sonlarında ailesinin yanına gidip gelmesi, öğrencilerin sürekli biçimde yer değiştirmelerine ve büyük bir zaman kaybına uğradıklarını göstermektedir.

Öğrencilerin toplumsal ve siyasal konularda duyarlılık dereceleri yüksektir ve bu konularda gündemi takip ettikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin geleceği konusunda da son derece dikkatli ve bilinçli bir tutum içinde oldukları görülmektedir.

Türkiye'nin en önemli problemi olarak halen işsizlik kabul edilmektedir. Ayrıca geleceğe yönelik mesleki ve yaşam yerlerinin belirlenmesi konusunda da bu olgunun önemli bir kaygı oluşturduğu görülmektedir.

Ülkenin siyasi, sosyal ve ekonomik problemlerinin çözümlenmesinde başvurulan yollar konusunda ise, önemli bir çelişki

gözlenmektedir. Öğrencilerin demokrasiye olan güvenleri ile siyasetçilere olan güvenleri arasında ciddi oranda bir çelişki vardır.

Öğrencilerin, sosyal psikolojik bakımdan ise, son derece kendine güvenen, bireyselleşme düzeyi yüksek bir tutum içinde oldukları görülmektedir. Özellikle kendileri ile ilgili konularda, karar verme mekanizması olarak öncelikle kendilerini görmektedirler.

KAYNAKLAR

BÜYÜKKARAGÖZ, Savaş, Yükseköğretim Programları ve Demokratik Tutumlar, Konya, 1982

ERYILMAZ, Bilal, v.d., Sakarya Üniversitesindeki Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Profili, Sakarya, 1997

TAŞDELEN, H.Musa, v.d., Avrupa'da Yeni Kuşak Türk Gençliği: Kimlik ve Uyum Sorunları, Sakarya, 2000

ÖZENSEL, Ertan, Türk Gençliğinin Değerleri (Liseli Gençlik Üzerine Bir Araştırma), S.Ü.S.B.E. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya, 2004

YANARDAĞ, Alaattin, Üniversite Gençliğinin Demokratik Tutum ve Davranışları Üzerine Bir Araştırma (Selçuk Üniversitesi Örneği), S.Ü.S.B.E. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya, 2000

İLETİŞİM ADRESİ

Yard.Doç.Dr. Osman ÖZKUL

Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

oozkul@sakarya.edu.tr

Öğr.Gör.Dr. İshak TORUN

Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Bölümü

torun_ishak@yahoo.com

IMPROVING GRADUATE LEARNING WITH NEW INSTRUCTIONAL DESIGN MODEL

Associate Prof. Dr. Aytekin İŞMAN

Sakarya University

isman@sakarya.edu.tr & ismanay@hotmail.com

ÖZET

Etkili öğretim öğrencileri belli yetenekleri, bilgiyi ve davranışları kazandıran öğretimdir (Reiser & Dick, 1996). Etkili öğretim boyunca, öğrenciler güdülenmelidir ve bütün basamaklar etkili olarak belirtilmelidir. Bu çalışmada yeni bir öğretim tasarımı modeli geliştirilmiştir. Daha sonra geliştirilen bu model öğrenci başarılarına etkisini araştırmak için uygulanmıştır.

ABSTRACT

Effective instruction is instruction that enables students to acquire specified skills, knowledge, and attitudes (Reiser & Dick, 1996). During the effective instruction, students can be motivated well. To motivate students in the instruction process, all factors must be determined well. In this study, a new instructional design model is designed called Isman model (Figure 1). Then, this Isman model was applied in a graduate class which was called educational planning and evaluation.

1. INTRODUCTION

Instruction is a plan of teaching & learning activities in which learning is organized. This instructional plan motivates students to learn. The aim of instruction is to make the learning process take place. According to Gustafson (1996), instructional design is:

1. analyzing what is to be taught/learned;
2. determining how it is to be taught/learned;
3. conducting tryout and revision; and
4. assessing whether learners do learn.

In the instructional design process, there are a lot of factors that should be taken into consideration. These factors are closely related to each other and affect each other to a certain extent. These factors should be organized in the instructional design steps. For